

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘๔/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

เรื่อง ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี ในคดีหมายเลขคำที่ ๑๘๗/๒๕๔๖ ของศาลปกครอง
เชียงใหม่ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณี
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ วรรคสี่
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐

ศาลปกครองสูงสุดส่งคำร้องของผู้ฟ้องคดี (นายออน อุเงิน กับพวก รวม ๑๒๘ คน)
ในคดีหมายเลขคำที่ ๑๘๗/๒๕๔๖ ของศาลปกครองเชียงใหม่ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ข้ออ้างของทุกฝ่ายปรากฏในคำวินิจฉัย
ของศาลรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้ว คดีนี้ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔
ว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๕ วรรคสี่
ซึ่งบัญญัติว่า “การฟ้องคดีไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล เว้นแต่การฟ้องขอให้สั่งให้ใช้เงินหรือส่งมอบ
ทรัพย์สินอันสืบเนื่องจากคดีตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๓) หรือ (๔) ให้เสียค่าธรรมเนียมศาลในอัตรา
ร้อยละสองจุดห้าของทุนทรัพย์ แต่ไม่เกินสองแสนบาท” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖
และมาตรา ๓๐ เห็นว่า การกำหนดค่าฤชาธรรมเนียมซึ่งรวมถึงค่าธรรมเนียมศาลของแต่ละศาลขึ้นอยู่กับ
ความเหมาะสมของคดีแต่ละประเภท เช่น ในคดีของศาลแรงงานไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใดๆ ทั้งสิ้นไม่ว่า
ทุนทรัพย์จะมีจำนวนเท่าใดและผู้ฟ้องจะมีฐานะอย่างไร ส่วนในคดีแพ่งที่ขึ้นศาลยุติธรรมก็ต้องเสีย
ค่าธรรมเนียมศาลในอัตราเดียวกันกับที่มาตรา ๔๕ วรรคสี่ กำหนดไว้เช่นเดียวกัน แต่ในคดีแพ่งได้มี
บทบัญญัติเป็นพิเศษที่ให้โอกาสคู่ความที่มีฐานะยากจนสามารถขอฟ้องหรือขอต่อสู้คดีอย่างคนอนาถาได้
โดยบัญญัติหลักเกณฑ์และวิธีการที่ศาลและคู่ความจะต้องปฏิบัติไว้เป็นพิเศษโดยเฉพาะตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๕๕ ถึง มาตรา ๑๖๐ เมื่อปรากฏว่าพระราชบัญญัติจัดตั้ง

ศาลปกครอง ฯ พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการฟ้องคดีอย่างคนอนาถาเช่นเดียวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงมีผลเท่ากับว่าศาลปกครองไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอฟ้องคดีอย่างคนอนาถาได้เลย เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติใดอนุญาตให้ทำได้ เพราะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ศาลปกครองแม้จะมีอำนาจพิจารณาพิพากษาอรรถคดี แต่ก็ต้องดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ และตามกฎหมายที่บัญญัติไว้เท่านั้น ไม่อาจพิจารณาพิพากษานอกเหนือจากตัวบทกฎหมายที่มีอยู่ ข้อโต้แย้งตามคำร้องจึงเท่ากับว่าเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการที่รัฐสภามิได้บัญญัติเรื่องการฟ้องคดีอย่างคนอนาถาไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง ฯ พ.ศ. ๒๕๔๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีใช้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง คู่ความที่จะขอให้ส่งข้อโต้แย้งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่งได้ จะต้องได้รับอนุญาตจากศาลให้เข้ามาเป็นคู่ความในคดีแล้ว และผู้ที่จะเป็นคู่ความของผู้ร้องในกรณีนี้ก็คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยมิใช่ศาลปกครองชั้นต้น ถ้อยคำตามมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ที่ว่า “ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว...” ย่อมแสดงเหตุผลอยู่ในตัวว่าคดีนั้นได้ผ่านขั้นตอนที่ศาลได้รับคดีนั้น ๆ ไว้พิจารณาแล้ว และพร้อมที่จะดำเนินการบวนพิจารณาต่อไปจนถึงขั้นตอนสุดท้ายคือการพิพากษาคดี แต่จะต้องรอกการพิจารณาพิพากษาไว้ชั่วคราว เพื่อฟังผลการวินิจฉัยข้อโต้แย้งจากศาลรัฐธรรมนูญเสียก่อน เมื่อมีการส่งข้อโต้แย้งไปยังศาลรัฐธรรมนูญ การที่ศาลปกครองยังมีได้อนุญาตให้ผู้ร้องฟ้องการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นจำเลยหรือผู้ถูกฟ้องคดี เนื่องจากผู้ร้องไม่ยอมเสียค่าธรรมเนียมศาล และไม่มีทางที่ศาลปกครองจะนำหลักกฎหมายทั่วไปหรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเกี่ยวกับการฟ้องคดีอย่างคนอนาถามาใช้บังคับในคดีของศาลปกครองได้ เพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๓ ดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องจึงยังไม่มีฐานะเป็นคู่ความในคดีกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การพิจารณาคดีระหว่างผู้ร้องกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยในฐานะเป็นคู่ความด้วยกันจึงยังไม่เกิดขึ้น เพราะหากผู้ร้องมิได้ขอให้ส่งข้อโต้แย้งไปยังศาลรัฐธรรมนูญการพิจารณาพิพากษาคดีในคดีที่ผู้ร้องจะฟ้องการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้อยู่แล้ว รูปคดีของผู้ร้องจึงไม่สอดคล้องกับข้อความที่ว่า “ให้ศาลรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว...” ตามมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ที่ศาลปกครองสูงสุดสั่งให้ศาลปกครองชั้นต้นรอกการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว จึงน่าจะขัดต่อเหตุผลและข้อเท็จจริง ดังนั้นเมื่อผู้ร้องยังมีได้มีฐานะเป็นคู่ความตามความหมายของมาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ด้วยเหตุผลดังกล่าวมา

จึงไม่อาจขอให้ศาลปกครองส่งข้อโต้แย้งใด ๆ มายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่งได้

อาศัยเหตุผลที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

นายชุมพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ